

NACRT

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O DRŽAVNIM SLUŽBENICIMA,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, srpanj 2012.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O DRŽAVNIM SLUŽBENICIMA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjeni Zakona o državnim službenicima sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4., a u vezi s odredbom članka 55. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 85/2010 - pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA, OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PREDLOŽENIM ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Plaće državnih službenika i namještenika uređuju se zakonom i na temelju zakona donesenim propisima. Temeljem odredbe članka 144. stavka 1. i 2. Zakona o državnim službenicima („Narodne novine“, broj 49/2012 - pročišćeni tekst), na plaće državnih službenika i namještenika primjenjuju se odredbe članka 108. do 112. Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Narodne novine“, broj 27/01). Prema navedenim pravnim izvorima plaću službenika, odnosno namještenika čini umnožak koeficijenta složenosti poslova radnog mjesta na koje je službenik, odnosno namještenik raspoređen i osnovice za izračun plaće, uvećan za 0,5% za svaku navršenu godinu radnog staža. Koeficijenti složenosti poslova državnih službenika i namještenika utvrđeni su Uredbom o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u državnoj službi („Narodne novine“, broj 37/01, 38/01, 71/01, 89/01, 112/01, 7/02, 17/03, 197/03, 21/04, 25/04, 66/05, 131/05, 11/07, 47/07, 109/07, 58/08, 32/09, 21/10, 38/10, 77/10, 113/10, 22/11, 142/11, 31/12, 49/12 i 60/12), a osnovica za izračun plaće utvrđuje se kolektivnim ugovorom.

Nakon višegodišnjeg uzastopnog gospodarskog rasta, rasta zaposlenosti i pada nezaposlenosti, jak utjecaj globalne gospodarske i financijske krize tijekom protekle tri godine, preokrenuo je trend makroekonomskih kretanja. Pad bruto domaćeg proizvoda izravno je utjecao na gašenje radnih mjesta i nagli porast stope nezaposlenosti. Krajem 2010. godine u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje evidentirano je oko 260.000 nezaposlenih osoba koje su prethodno bile u radnom odnosu. Kao posljedica negativnog gospodarskog rasta u 2010. godini i nedovoljnog gospodarskog rasta u 2011. godini, ukupna zaposlenost, a kako je određuje anketa radne snage, nastavila je opadati. Prema podacima Eurostata, stopa zaposlenosti stanovništva u dobi od 15. do 64. godine pala je s 57,8% u 2008. na 52,4% u 2011. godini. Obzirom da se nisu ostvarila procijenjena i planirana makroekonomska kretanja, već je utjecaj gospodarske i financijske krize u Republici Hrvatskoj dodatno ojačao, zbog čega je indeks stope rasta bruto domaćeg proizvoda ponovno negativan i ponovno utječe na pad zaposlenosti, u cilju neophodne fiskalne štednje i fiskalne održivosti sustava državnih službi, te očuvanja radnih mjesta i pune zaposlenosti u vrijeme recesije nužno je preispitati sve troškove rada u državnim službama na svim razinama.

Obzirom da na troškove rada, koji su u Republici Hrvatskoj osjetno viši od troškova rada zemalja članica Europske unije, utječu mnogobrojna materijalna prava i dodaci zaposlenih u državnim i javnim službama, započeli su kolektivni pregovori vezani uz pojedine institute i pojedina jednokratna materijalna prava zaposlenika, kako bi se u cilju konsolidiranja i očuvanja fiskalne stabilnosti privremeno smanjili troškovi zaposlenih u državnoj i javnoj službi. Tijekom pregovora se raspravljaju mogućnosti neisplate „božićnice“ u 2012. godini, te neisplate regresa i jubilarnih nagrada u 2013. godini za sve zaposlene u

državnim i javnim službama, ali i moguće smanjivanje postotnog dodatka za svaku navršenu godinu radnog staža, koji je sada ugovoren kao uvećanje od 0,5 % za svaku navršenu godinu ukupnog radnog staža. Zaposleni u državnim službama to pravo ostvaruju i po osnovi Zakona o državnim službenicima i po kolektivnim ugovorima. Uvažavajući okolnost da se materijalna prava zaposlenih u državnim i javnim službama financiraju u pravilu od istovjetnih javnih i fiskalnih prihoda, posebnu brigu je potrebno voditi i o nužnosti da opseg i visina njihovih prava bude ujednačena.

Stoga se ovim Prijedlogom predlaže da i službenici i namještenici u državnoj upravi svoja materijalna prava, o kojima su u tijeku kolektivni pregovori, ostvaruju ta prava kao i zaposleni u javnim službama, odnosno na temelju kolektivnih ugovora, a ne po dva, u praksi moguće i različita pravna osnova te se u tom smislu predlaže da se postotni dodatak za svaku godinu navršenog radnog staža utvrđuje kolektivnim ugovorom. Moguća umanjena materijalnih prava po svim osnovama samo su privremenog trajanja za razdoblje neophodnih štednji u cilju očuvanja radnih mjesta i zaposlenosti, a ovaj Prijedlog ostavlja otvorenu mogućnost da socijalni partneri kroz kolektivne ugovore utvrđuju i drugi postotni dodatak, kada se za to stvore pozitivni makroekonomski uvjeti.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za ovaj Prijedlog zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske jer ne dovodi do povećanja rashoda Državnog proračuna, ali može utjecati na postizanje određenih ušteda u području troškova državnog proračuna za zaposlene u državnim službama, koji se procjenjuje u visini od 546 milijuna kuna za ovu godinu, odnosno milijardu i 354 milijuna kuna za 2013. godinu.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temelj za donošenje i stupanje na snagu ovoga zakona po hitnom postupku nalazi se u odredbi članka 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora, a to su osobito opravdani državni razlozi, odnosno potreba da se u uvjetima gospodarske i financijske krize, te njenog negativnog utjecaja na fiskalnu održivost Državnog proračuna i na zaposlenost, smanjenjem troškova rada očuva što veći broj radnih mjesta u državnim službama.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O DRŽAVNIM SLUŽBENICIMA

Članak 1.

U Zakonu o državnim službenicima („Narodne novine“, broj 92/05, 142/06, 77/07, 127/07, 27/07, 27/08, 34/11, 49/11, 150/11, 34/12 i 49/12-pročišćeni tekst), u članku 144. stavku 2. riječi „članka 108.-112.“ mijenjaju se riječima „ članka 109.-112.“.

Članak 2.

(1) Iznimno od odredbe članka 10. stavak 3. Zakona o državnim službenicima do donošenja posebnog zakona kojim će se urediti plaće i druga materijalna prava državnih službenika, plaću službenika i namještenika čini umnožak koeficijenta složenosti poslova radnog mjesta na koje je službenik, odnosno namještenik raspoređen, osnovice za izračun plaće i postotnog dodatka za svaku navršenu godinu radnog staža.

(2) Osnovica za izračun plaće i postotni dodatak za svaku navršenu godinu radnog staža utvrđuje se kolektivnim ugovorom zaključenim između Vlade Republike Hrvatske i sindikata čija je reprezentativnost za pregovaranje o sklapanju kolektivnog ugovora utvrđena u skladu s posebnim propisom.

(3) Ako osnovica, odnosno postotni dodatak iz stavka 2. ovoga članka ne bude utvrđena do donošenja državnog proračuna, osnovicu odnosno postotni dodatak utvrđuje Vlada Republike Hrvatske.

Članak 3.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE**Članak 1.**

Propisuje da se na izračun plaće državnih službenika više ne primjenjuje odredba članka 108. Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Narodne novine“, broj 27/2001)

Članak 2.

Propisuje način izračuna plaća za zaposlene u državnim službama, kao i to da će se osnovica i postotni dodatak za svaku navršenu godinu radnog staža državnih službenika i namještenika utvrđivati kolektivnim ugovorom.

Članak 3.

Propisuje datum stupanja na snagu ovoga Zakona.

ODREDBA ZAKONA O DRŽAVNIM SLUŽBENICIMA KOJA SE MIJENJA

Članak 144.

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona,

a) u odnosu na državne službenike prestaje važiti Zakon o državnim službenicima i namještenicima („Narodne novine“, br. 27/01.) i na temelju njega doneseni provedbeni propisi, osim odredaba kojima su uređene njihove plaće, koje ostaju na snazi do dana početka primjene posebnog zakona kojim će se urediti plaće i druga materijalna prava državnih službenika,

b) u odnosu na namještenike prestaje važiti Zakon o državnim službenicima i namještenicima („Narodne novine“, br. 27/01.) i na temelju njega doneseni provedbeni propisi, osim odredaba kojima su uređene njihove plaće, koje ostaju na snazi do dana početka primjene propisa kojima će se urediti klasifikacija radnih mjesta i plaće namještenika.

(2) Do dana stupanja na snagu posebnog zakona kojima će se urediti plaće i druga materijalna prava državnih službenika i uredbi kojima će se urediti klasifikacija radnih mjesta i plaće namještenika ostaju na snazi odredbe članka 108 – 112. Zakona o državnim službenicima i namještenicima i provedbeni propisi:

a) Uredba o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u državnoj službi („Narodne novine“, br. 37/01., 38/01. – isp., 71/01., 89/01., 112/01., 7/02. – isp., 17/03., 197/03., 21/04. i 25/04. – isp.),

b) Uredba o poslovima i posebnim uvjetima rada („Narodne novine“, br. 74/02.).

(3) U odnosu na službenike i namještenike u upravnim odjelima i službama jedinica lokalne i jedinica područne (regionalne) samouprave Zakon o državnim službenicima i namještenicima („Narodne novine“, br. 27/01.) ostaje na snazi do stupanja na snagu posebnog zakona kojim će se urediti njihova prava, obveze i odgovornosti.